

ALERTA

Portavoz del partido
Radical Socialista
de Olot y su comarca

(Adherido al partido
Radical)

Redacción y Administración: Centro Radical Socialista

20 CTS.

Año I

Olot 13 Junio 1931

N.º 2

8166

problemas sociales

II

Desde el 14 de Abril se ha gastado mucha literatura y derramado mucha retórica en loor de la República. Se han usado todos los adjetivos de lisonja, de los cuales es muy rico el léxico español; se ha hablado en demasía de libertades cívicas, de la separación de la Iglesia del Estado, de la intervención de España en la Sociedad de Naciones, nos han emborrachado de discursos patrioterros, se nos ha saciado de libertad pero, salvo honrosas excepciones, nadie se ha preocupado profundamente de la cuestión del pan, y, si es verdad que ninguna revolución puede triunfar si los combatientes no son bien alimentados, España que, aunque no lo parezca, está en plena revolución íntima, solo puede salirse airoosamente del paso que resolviendo la cuestión del pan, que es el eje de todo el engranaje social.

Napoleón III contuvo durante dieciocho años la revolución dando trabajo a los proletarios.

Por contra: la *Commune* de París perdióse a los sesenta días porque mientras el trabajador sufría la paralización general de la industria, el Gobierno Provisional perdía el tiempo discutiendo las pensiones militares.

Sirvan de muestra estos dos botones, y aunque el obrero español no ha condicionado su adhesión a la República como la condicionó el francés en 1848 (cuando ex-

clamó: Ponemos tres meses de miseria al servicio de la República) podría darse el caso, imprevisto para quien conoce la abnegación heroica, casi sublime del proletariado español, que éste despertara de su candidez, perdiera su pueril confianza de que le arreglen sus cosas los de allá arriba, del Congreso o de la Diputación, y, siguiendo la doctrina de Marx, buscara su emancipación en la obra de ellos mismos.

No pronosticamos nada; nos limitamos en esta especie de preámbulo a señalar un peligro, fácil de enrayar si el Gobierno de de la República se preocupa, como puede hacerlo, de los problemas sociales, de la cuestión del pan y trate de asegurar la *producción* de todo lo necesario para la vida material.

¿Podemos sentirnos orgullosos de tener un régimen republicano mientras oigamos los gritos desgarradores de obreros que recorren las calles pidiendo trabajo?

Podemos sentirnos satisfechos de nuestra revolución mientras nos veamos cercados de miseria y sufrimientos?

¡No! Cuanto más, con el nuevo Régimen, nos sentimos esperanzados de un arreglo lo más humano posible.

Cual será este arreglo? Como puede solucionarse?

Vigoroso tema para otros artículos que procuraremos definir en números venideros.

URBANO ROSSELLÓ.

El Director
Balolomero Ruiz

electoral

Estem a la vetlla del període electoral. Ignorem noms i partits que entraran en la lluita i per ço mateix el nostre criteri pot ésser imparcial.

Descontem abans de tot el fracàs dels monàrquics, per més disfressats que es presentin; els coneixem de lluny, l'alè els put i a través dels forats de la careta apareixen uns ulls que reflexen una mala ànima reaccionària. Deixem-los de part, doncs, que coneixent-los el poble les desferà totes les jugades.

En els albors de la República la nostre preocupació és l'orientació que li donaran els homes que integraran les constituents, doncs, d'ells dependrà el destí de la nostra Pàtria, que ja ens atrevim a escriure en majúscula, esperant que pot sortir-se'n airosa malgrat les falses alarmes, les jugades de borsa, per crear un ludibri carregós i les perturbacions d'elements extremistes en el moment actual.

Quedaran constituïdes unes Corts plenament republicanes. Però de republicans n'hi ha de moltes classes i tendències: Radicals, conservadors, federals, catòlics, etc. etc. i nosaltres radicals i socialistes per afegidura som d'oposició a tot ço que representi indesició, conformació, prejudicis i resguards particulars. Soms radicals de mena i so-

cialistes per necessitat, i per ço mateix enemics, no solament dels monàrquics i latifundistes, sinó d'una manera decisiva i contundent de què per la vida pública, per governar el poble, no presenti un programa polític i econòmic digne d'un poble cult i treballador, obediènt fins a la sumissió però capaç d'indignar-se a la primera guspira d'abús de poder o amb mancaments a les clàusules del programa que demana per endavant.

Com a socialistes volem homes relacionats de la vida del treball, que coneixin les necessitats socials: el millorament del salari, fixant-lo a base de salari mínim, la participació en les utilitats, la defensa de l'infància i de la vellesa, establint per els primers afavorides escoles culturals de primer i d'arts i oficis després, i per els segons un retir obrer humanitari, no una caritat inmonde que l'organització de la qual permet un robatori protegit per la llei.

Homes conscients, identificats amb els proletaris, aquests tindran el nostre vot i nostre ajuda, els altres, els que de la política n'esperen un «bonvivantisme» i sols presenten promeses sospitoses i resguardades, els combatirem fins a l'aixafament de tot vestigi reaccionari.

URS.

pel·lícula gratis

(visió del corpus)

Els gegants. Mainada. Dos cipals i un sereno. Un altre sereno.

Un penó portat per mainada. Mainada que porta ciris. Un disfressat. Més mainada.

Un penó portat per nens. Nens que porten atxes. Un altre disfressat. Més nens.

Un altre *alabado sea Dios*.

Un penó portat per lluïsos. Lluïsos que porten atxes. Dos disfressats a la vegada. Més lluïsos.

Una confraria representada per quatre pagesos que porten un penó. El penó estava plegat i no poguerem llegir les lletres. Tal vegada deia: Espectacle espanyol.

Un altre penó. Un altre disfressat. *L'Espardenya*.

Un manyà. En Mero. Homes que porten atxes. Altres homes que porten els papers bruts. En *Mecus*.

Una música, gent que cobra. Un coro que també cobra.

Seixanta frares. Seixanta capellans, que també cobren. Escolans, escolanets, cantadors. Música.

Tota aquesta gent per acompanyar el pendentista.

El tàlam. *De rodillas republicanos. Mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa.*

L'Ajuntament representat per l'Alcalde. El Quefe local de *los somatenes armados de Catalunya* senyor Artigas, el germà de l'espanta-ocells i en Blanc que semblava un figurí de càn Jorba.

Els massés. En Mut. Gent del poble.

La processó del Corpus ha tingut un bon enterrament!

SERRA.

v i s c a o l o t

En el acte celebrat a Manresa diumenge passat, un dels oradors pronuncià les següents paraules:

—*Els catalans no som espanyols, no volem ser espanyols, no podem ser espanyols per no haver nascut en terra d'Espanya.*

Si això és autonomia, nosaltres com a radicals anirem més lluny:

—*Els olotins no som catalans, no volem ser catalans, no podem ser catalans, per no haver nascut en terra de Catalunya.*

¡Soms olotins i prou!

De les Preses en amunt i de la Canya en avall tot es terra estrangera.

I dilluns en el mercat
si no portes barretina
et feran marxà aviat
qu'Olot ja forma un Estat.
¡La República Olotinal

NO LLORA.

L'any 1908 el Partit Radical, dirigit per D. Alexandre Lerroux, aprovà del seu Programa lo següent.

—«Separació de l'Església i l'Estat. Llibertat de consciència, consagrada per un absolut respecte a la de tot ciutadà. Disolució de les COMUNITATS i repatriació dels religiosos estrangers. Les funcions de culte, fetes dintre els temples respectius. Tota associació cultural sotmesa a llei comú. Prohibit l'exercici professional de l'ensenyança a tot individu o societat de caràcter religiós».

Fa 23 anys demanàvem això. Potser ho tindrem d'aquí tres mesos.

a l ' a g u a i t

Es una incongruència dir que sense el sol no podriem viure. Sense En Sol, aquell que fa espardenyes pels pobres i calça botines, viuríem potser millor. Es un d'aquells que tiren la pedra i amaguen la mà.

Fa quinze dies que no hem vist aquella paparra negra del carrer de Villanova.

També en fa quinze que mengem sense fàstic.

Firmada per el «Bloc de Defensa Sindical» rebrem una fulla molt ben redactada, contesta digna a les grolleries d'uns provocadors.

Nosaltres potser no hauríem gastat tanta lite-

ratura que, com ha dit Alcalà Zamora, es impropia dels temps presents.

Nosaltres amb quatre paraules en tindriem prou per contestar a aquella mala gent: ¡No passareu assassins feixistes!

El dia de Corpus es corregué la bola que En Dolfo Puig faria ballar el gegant.

Més tard se'ns digué que a darrera hora s'havia excusat des de la fàbrica dels Citroën a París amb el següent telegrama.

Mardita mi zuerte perra
que me impide en eze instante
de hacer bailar el gigante;

desde hoy en adelante
solo bailo con *la negra*.

La negra potser es el seudònim d'En Xamorro.

El dia de Corpus a cada església onejava una bandera republicana.

Tant s'hi val: Posant les banderes han acatat les *ordres* del Bisbe, però acatament a la República, això ja sabem que no ho faran mai, si no és hipòcritament, com el canalla d'En Martínez Anido.

Copiem de «La Tradició Catalana».

«En primer lloc, cal saber qué son els Religiosos.

Tant si son frares com monjes, són unes persones que tenen la virtut de renunciar les riqueses de la terra...»

A veiam, veiam si aquelles cent mil pessetes que la guarda cívica de Madrid trobà amagades dintre un convent de monjes, seràn nostres, que no renunciem a les pessetes.

Més avall la Traïció diu:

«Els religiosos d'un i altre sexe són els únics que practiquen, pels vots de pobresa, castedat i obediència, el comunisme veritable».

Deu parlar del comunisme reaccionari i limitat perquè, si tothom *practiqués* la castedat, aviat seria acabat el comunisme, la raça Mir i el *desinteressament* dels frares.

Llegim a «El Deber» qu'el Patronat d'Obreres, té organitzada una conferència d'orientació, a l'església del Tura.

Ho notifiquem a les obreres en vaga de Càn Gandumbes perquè hi vagin i presentin reivindicacions i que diguin al Dr. Joaquim Masdexert que sí, *que son quelcom més que una màquina de treball*.

Son treballadores sense màquines i sense feina i això el Patronat d'Obreres, no ho solucionarà oïnt misses i fent pregàries, si al mateix temps no son del Sindicat únic.

Diumenge passat assistirem a una reunió convocada per la Junta Provincial del partit Radical. Lamentem la no assistència dels senyors Delca-

so i Pujol (R.) en reunions de tanta importància com la passada.

Llegirem a «L'Opinió»:

«Ha mort a Madrid l'ex-governador civil Josep Puig d'Asprer, la dimissió del qual li fou acceptada pel Govern de la República».

Dintre pocs dies el *cadàver* del senyor Puig d'Asprer vindrà, segurament, a Olot a visitar els seus correligionaris.

A Itàlia els feixistes cansats de martiritzar els obrers, ara se l'han presa contra l'Església Catòlica.

Amb aquest afer nosaltres parodiarem la vella.
Aquí nos las den todas.

Extensa varietat de Perfums de Molineaux, Guerlain, Coty, Patou, Houbigant, D'Orsay etc.

Gran assortit de polvos, locions, cremes i tintures per cabell.

= PERFUMERIA LLACH =

La Perfumeria *chic*.

La Perfumeria de la distinció.

¡Compreu-hi avui mateix!

M. Gastonet Doumergue, president cessant de la República Francesa s'ha casat amb *madame veuve* de Graves.

En Gastonet es molt vell però es veu qu'es fan bestieses a tota edat.

Esperem que la *veuve ne serà pas trop joyeuse* que del contrari el vellet tindrà de recórrer al doctor Voronoff.

El nostre simpàtic repartidor es queixa de que el nom d'ALERTA no es presta gaire a cridar-lo.

Potser té raó *En Xech* i rumiant rumiant potser trobarem millor: «*El Canta Claro*» per exemple.

L'inauguració del nostre local social es celebrà íntimament sense discursos ni música.

Síguent fora el nostre President i Director, el conseqüent republicà En Baldomero Pujol, per

haver d'assistir a una reunió de la Junta Provincial del partit Radical, el vice-president En Esteve Farrés es limità a llegir les adhesions enviades pel President de la Junta Provincial senyor Roselló, del Comité Radical de Besalú, del de Santa Pau, del Casal Català d'Olot, de «Concentració Republicana» i moltes cartes de simpatitzants, a tots els quals donem les gracies.

A Sant Feliu de Pallarols diumenge darrer

s'inaugurà un Centre Republicà nou de trinca.

Coneixem la Junta Directiva, coneixem els inauguradors, sabem els republicans olotins que s'hi ajuntaren a darrera hora i les diem:

Miau. Demà ens afeitareu.

El nostre primer número fou un èxit financer.

Acabarem tots els exemplars, i això qu'el senyor Blanc, el flamant conseller, no volgué comprar-lo.

Dilluns els senyors *republicans* de dreta (ja els coneixem, ja) havien de reunir-se a l'Ideal Parc.

No tingué lloc la reunió per manca de personal.

I això vol dir, que el personal que es presentà sobrava.

I això vol dir, que el poble està cansat de *pillos*.

A veure qui solucionarà, ara les questions religioses i socials, que aquesta classe de gent, havien de solucionar, segons deia «El Deber»?

No permetem que aquesta gent s'ocupi de qüestió social, mentres no arreglin ço d'En Gandumbés ni de qüestió religiosa mentres tinguin entre ells a Mossen Mir.

t r i b u n a   l i b r e

(En esta secció publicarem todos los trabajos publicables que nos envíen, teniendo en cuenta que de sus consecuencias serán responsables sus autores, por lo que exigimos que todo artículo venga acompañado del nombre, apellido y dirección del autor, aunque en la publicación figure solamente un pseudónimo).

Senyor Director: Seria necessari que sortís en defensa nostra, col·laborant aixís amb el nostre Sindicat, i protegís unes pobres obreres, víctimes forçades per la necessitat de lluitar per la vida, i explotades per l'egoisme inhumà d'uns burgesos d'ànima corrompuda, si mai l'han tinguda sana que ho dubtem.

A la fàbrica de cân Gandumbes treballavem unes 25 obreres obligant-nos a treballar 9 hores diaries per un semanal màxim de 19'50 pessetes i com la majoria de nosaltres, acabada la tasca de la fàbrica teniem els treballs de la llar a fer (entre altres rentar el sol deventalet de la mainada perquè pugui l'endemà anar net a Hospici) demanarem la llei: treballar 8 hores en lloc de nou.

S'ens contestà *que hi havia massa feina per rebaixar les hores*. Nosaltres insistirem recordant les obligacions de casa i per últim s'ens consentí la jornada de 8 hores fixant el preu de l'hora per les *repassadores a trenta cinc cèntims* i les *bobinadores a trenta*.

Una comissió del Sindicat, davant l'atropell

vergonyós de part dels amos a exposar-nos al torment de la fam, presentà les queixes demanant la fòrmula de com pot viure una persona amb 10 pessetes 80 cèntims a la semana.

La contesta fou brutal: —No tenim *pedidos* i tindrem de tancar la fàbrica.

Es a dir per treballar nou hores teniem feina; per vuit no.

¿Qué li sembla senyor Director?...

UNA MARE.

Contesta:

Ens sembla que teniu tota la raó, bona mare; i que aquest *Gandumbes* deu ésser marcat en el llibre de *Los Verdugos del Pueblo*.

de l'alcaldia

b à n d o l

Degut a les diverses queixes formulades per alguns senyors Regidors en les sessions públiques municipals sobre el defectuós estat sanitari de femers, quadres i habitacions, aquesta Alcaldia donant compliment a l'acordat en la sessió del dia dos del que som, farà avinent a tots els ciutadans el deure que tenen de facilitar totes les dades necessàries per a procedir en forma deguda contra les contravencions de les Ordenances municipals i a tal objecte, l'Alcaldia admetrà per escrit totes les denúncies que li siguin trameses sobre aquest particular, amb la seguretat de que totes les justament fonamentades seran degudament ateses, adoptant-se totes les mesures convenients per a corretgir tot quan sigui per una millor higiene de la ciutat.

El que es farà públic per a coneixement de tothom.

Aprovat per la Corporació Municipal en sessió del dia 9 del que som, el PADRÓ per a la cobrança en l'any 1931, de l'arbitri sobre *guals i entrades de carruatges en edificis particulars*, queda exposat al públic per a reclamacions pel termini de quinze dies hàbils.

sessió municipal

De la Comissió de Foment s'aprovà el projecte, memòria i avant-pessupost per a la reforma i habilitació de la caserna del Carme, i l'adquisició de discs indicadors per les fonts de l'encontrada.

De governació s'autoritza la «Lechera Barcelona» l'instal·lació d'un motor $\frac{1}{2}$ H. P. en el pati de l'Anònima.

D'Hisenda els comptes i factures per varis suministres.

De Secretaria el fall dels expedients de pròrroga d'incorporació a files de 1.ª classe, instruits a instància dels minyons Miquel Cordonet Bartrina i Jaume Pujol Casadevall, del reemplaç de 1931, i Joaquim Vilanova Plana del de 1929.

El senyor Lartigas negà els rumors de que éll tancava la fàbrica.

I després d'altres petites cosetes sense importància s'aixecà la sessió.

— De la secretaria hem rebut un llibret en el que publica la forma de la constitució del Ajuntament i Comissions que la integren.

Molt agraits.

VACANT

Recordeu-vos

*La casa que té i ven més
PERSIANES és la de*

Josep Vives

*Magatzems d'esparteria i
palmeria :=: Fàbrica d'es-
combres :=: Novetats en
persianes de fantasia del
pais i extranger : Es pin-
ten i arreglen les usades*

Despatx: Amargura, 1

Magatzem: Olm, 8

~ OLOT ~

OLOTINS!

Al baixar a Figueres diri-
giu-se a câ La Teta, on per
menjar trobareu un servei
esmerat i econòmic.

Davant l' Agència
d' autos d' Olot
«cân Saraya»

Comerç de grans i vins de totes classes

— DE —

ESTEVE HOSTENCH TRASFÍ

Extens assortit de vins de
taula Dorats i Negres, en
calitats molt superiors i a
preus reduïdíssims.

Selectes vins de Xerez, Mà-
laga, Moscatells, Rancis i
altres. — Xampany garantit
de cava "Lincoln".

Vermouth Cinzano i Aperitiu "Monja-Quina"
Magatzem i Despatx: Carrer de Girona, 8.-OLOT

BALDOMERO PUJOL

PINTOR DECORADOR

SAN RAFAEL, 11

OLOT

Magatzem de Novetats
CASA NYERA
— DE —
JOAN GUITART

La casa de les **MODES**

Sempre les darreres **NOVETATS**

Carrer de l'Aigua, 10

OLOT

CALÇATS ROVIRA I LA CASA DE LES MITGES

Es la casa de les novelats,
la més important de la pro-
vincia i la que ven més barat

Actualment **GRAN EXPOSICIÓ**
DE

CALÇATS BLANCS

Les mes grans novelats en
MITGERIA, CULOTS I COMBINACIONS,
GUARDAPOLS, IMPERMEABLES
aixís com les mes grans
existències en

CABASSOS i devantals de **HULE**,
ARTICLES DE FUTBOL
sols les trovareu en aques-
tes cases.

GRANS REGALS

a tots els compradors

OLOT - Sant Esteve, 6 i 10 - OLOT

Telèfon 60